

Előz. díj helyben:	
Egész évre . . .	8 frt
Félévre . . .	4 frt
Negyedévre . . .	2 frt
Vidékre 1 frttal több.	
Hirdetési díj:	
Egész oldal . . .	20 frt
Fél oldal . . .	10 frt
Negyedoldal . . .	5 frt
Ezenfelül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.	

SZABADSÁG.

MEGJELENIK HETENKINT HÁROMSZOR:
VASÁRNAP, KEDDEN és CSÜTÖRTÖKON.

— Egyes szám ára 10 kr. —

A szerkesztőség és kiadóhivatal:	
VII-ik kör, Virag-utca, 337-ik házszám.	
Ugy a kéziratok, mint a hirdetések ott vétetnek fel.	
„Nyiltér” sora 15 kr.	
Kisebb hirdetéseknel minden szó után 5 kr. és a kiucstári illeték számítottatik.	

A „Szabadság” változik.

A tizenötödik évfolyam utolsó negyedének zártakor bizalommal fordul a „Szabadság” ahhoz a közönséghez, melynek lankadatlan buzgó támogatása annyi balszerencse, nehéz idők közepette nemcsak fenntartotta, hanem megizmoszá is tette városunk legrégebb lapját.

Igérni könnyű, de megtenni nehéz. Ép ezért mi ovakodunk a manapság annyira divatos nagyhangu ígéretekől.

A „Szabadság” közönsége ismeri lapunk álláspontját a multból. A szerkesztőség és kiadóhivatal folyton arra törekszik, hogy a „Szabadság” úgy beltartalmára, mint adminisztrációjára nézve minden ízében modern lap legyen és maradjon.

A megjelenési napok azonban 1893. január 1-től megváltoznak.

Lapunk eddig vasárnap kedden és csütörtökön jelent meg.

Uj évtől szintén hetenkint háromszor fog ugyan eddigi alakjában megjelenni de

vasárnap, szerdán, és pénteken.

Egyebekben a lap marad a régi, kérjük olvasóinkat a lap terjesztése és az előfizetések megújítására.

Tisztelettel

A „Szabadság” szerk. és kiadóhivatala.

Kath. papjaink és a vad házasság.

Az ország minden vidékén, de különösen az alföldön nagyon divik az ugynevezett vadházasság. a mikor a férfi mellözve minden vallásos czeremoniát, egyszerűen hazaviszi az asszonyt és élnek: „Holtömiglan, holtodiglan.”

Hogy ez nem jól van úgy, azt tudja mindenki, hogy a társadalom csak törvénytelen leszarmazókkal öregbedik, hogy az ilyen házasságok nem csak erkölcstelen, de az egész család naponként ki van téve annak, hogy szétbomoljon, a mikor aztán elzüllenek úgy a szülök, mint szerencsétlen, de nem vétkes gyermekek.

Régi téma ez.

Hogy mégis felvesszük ez ügyben a tollat, ezt tesszük azért, mert a farsang a házasság kötések ideje küszöbön áll, de a mi papjaink egy része még mindig nem akarja megérteni, hogy családalkotás törvényes formák nélkül erkölcstelen alapon áll.

Csak pár nappal ezelőtt történt városunkban, hogy a főparochián jelentkezett két jegyes, a kik a mai iskolázatási rendszert nem ismerték, lévén mindakettő idősebb özvegy — és így az iskola áldásait nem ismerhetvén gyermekkorukban, a vallástan nem minden részével voltak tisztában.

A felirást vezető pap kikérdezte a házasság jegyeseket, minthogy azonban ezek az egyszerű, de legmélyebb jelentőségű — (Miatyánk-, Üdvözlégy- Híszkegy-) ismeretb imákon kívül más papi kérdésekre felelni nem tudtak, a felirást meglagadta és utasította őket, hogy a vallástant több részleteiben is tanulják meg.

A jegyesek tanyaiak és idősebbek lévén gondolkodóba esve mentek ki pusztai lakásukra és szomszédaik rokonaiktól próbálták eltanulni azt a vallásos részt, mit tölük a tisztelendő megkövetelt. Mikor aztán jó lélekkel azon hitben voltak, hogy a követelményeknek megfelehetnek, kocsira ülve ujra besiettek a városba és jelentkeztek a „lecke” elmondására.

A pap ujdonsült vén diákjait kihallgatás alá is vette, azonban a lecke nem ment hibátlanul és így a felírás ismét megtagadtatott.

Mikor a jegyespár ezt a fellépést látta, tanuk jelenlétében azt felelték a tisztelendőnek, hogy: ök többet tanulni képtelenek, s ha egyházilag őket házastársakké tenni nem akarják, összemennek lakni s élnek úgy, mint több száz család Szabadkán.

És a pap a műveletlen egyéneket elbocsátotta, azok szavuknak állanak és lesz egy erkölcstelen, társadalmi alapon álló családi étellel több városunkban, csupán csak azért: mert az illetőknek nem állott módjukban a vallástan elemeit mélyebben megismerhetni.

Uj főrendek.

A «Magyar Hirlap» december 27-iki számában a következőket olvassuk:

Már megtörténtek az uj főrendek kinevezése; a hivatalos lap legközelebbi számában közölni fogja a kinevezetetésre vonatkozó kir. kéziratokat.

Beniczky Gábor pestmegyei földbirtokos, politikával nem foglalkozik, ellenben kitünő gazda, aki e téren szép sikereket ért el.

Gajzágó Salamon. Országszerte

TÁRCZA.

Eltorzult emberi testek.

(Vége.)

Miután főbb vonásokban ecsetelni megkísértem volna a fűző eltorzító hatását az emberi szervezetre s mielőtt közleményemet befejezném, első sorban azon három urhölgy kívánságának óhajtok eleget tenni, kik azon kérdéssel fordultak hozzám, hogy mondanám meg, mit kell tenniök, hogy a leirt káros következményeket elkerüljék. Nagyon röviden válaszolhatnék ezen kérdésre: Ne hordjanak fűzőt! Tudom, hogy tanácsomat úgy sem követnék, azért addig is amíg a fűző-viselés eltorzító hatásának tudata a társadalom minden rétegeiben elterjedve nem lesz, arra kérem Önöket, hogy igyekezzenek olyan fűzőt viselni, mely azon részeket, melyeket befed, nem szorítja össze s ez által a szervek működésének gátul nem szolgál. Igaz ugyan, hogy a mostani ú. n. „kapsos fűzők” a régiéktől sok tekintetben eltér, de ez nem kielégítő, mert préselő hatása megmaradt. A

több oldalról jövő felszólalások elől a fűzőgyárosok nem térhetnek ki és kénytelenek lesznek a fűzőn javítani.

Hogy azonban visszatérjek a fűző-divat szomorú következményeinek ecsetelésére nem hunyhatok szemem azon ha nem is mindenben igaz megjegyzésekre sem, melyeket uton utfélen hallunk, hogy t. i. századunkban az emberi test alkata hanyatlak s hogy ritka a hosszu életű és mily gyakori a mellbajosok száma. Kutatva ennek végokát, nem egyszer a vele született szük mellkasban találjuk, melyre az erős fűzés alkalmas, de sivár talajt nem nyújt.

Magyarország fő- és székvárosában a közel multban 57%-jára a katona-kötelezeteknek nyomták rá az „untauglich” bélyegét még pedig jórészt szük mellűség miatt. Ezen statisztika élő bizonyossága azon ténynek, hogy a századokon keresztül eszközölt fűzés divata mindinkább kisebbre és kisebbre szorította a mellkast, míg végre ezen öröklött jelleg az emberiség nagy részében általánossá kezd válni.

Nézetemet a fűző divatról kifejtettem,

kimutattam hogy lehet ugyan hódító fegyver a férfiak ellen, de éles fegyver azok ellen, a kik viselik, ha szervezetüket általa megtámadni engedik. Láttuk hogy a szépségre való törekvés milyen fegyverrel él azon küzdelemben, mely a fajfentartásra irányul.

Hogy ezen tulzás mikor fog végleg megszűnni, nehéz reá a felelet. Mert a mily nehéz a társadalom félszeg formáit eltörölni. ép oly nehéz a divat tulzásait kiküszöbölni. Ezek ellen küzdeni nehéz és háládatlan munka.

A közéletben tapasztalati tény, hogy semmi sem változik oly könnyen, mint az emberek divata. És ez adja a reményt, hogy a társadalom lassan-lassan okulva a mutatózó veszélyen, a divattulzás sallangjait elveti s az izlést észszerű irányba tereli. Hisszük, lesz idő, amidőn a társadalom is be fogja látni, hogy az érzéki szépség akkor teljes, ha ez az értelmivel karöltve jár.

Tehát a divat mindenkor a társadalom és a kor szellemével szokott összhangzathoz jönni. Példa erre Franciaország, hol a XVII. században legszebb hölgynek tekintették azt,

ismeretes levén, hazafias multja, érdemei stb. — ennél fogva a többi ismertetést mellőzzük. Kállay Albert főispánja három városnak Szabadkának Szegednek és H.-M.-Vásárhelynek. Nem tudjuk, hogy kinevezetésével az ő bokros érdemeit (?) akarták-e megjutalmazni, avagy pedig Tisza Lajos akarta-e megmutatni a hatalmát, kineveztetvén főrendiházi taggá az ő emberét. Mert Kállay Albert az ő embere, ellenben érdemei alig vannak. A szabadkai közviszonyokat meglehetősen ismerik az országban, s így általánosan tudva van, hogy Kállaynak ebben a városban váltatnak a legnagyobb mennyiségű politikai pofonok.

Szeged még mindig abban a narkotikus állapotban van, a melybe az árvíz után jutott. Ha ennek az állapotnak fenntartója nagyon üdvös dolog lenne, akkor megkellene vallani hogy Kállaynak Szeged körül nagyon nagy érdemei (?) vannak.

Thán Károly a budapesti tudományegyetemnek hírneves volt profeszora, a ki a kitüntetését valóban megérdemli. És végül:

Tóth Elek nyug. kir. táblai tanács elnök, a ki érdemeinél fogva méltán foglalhat helyet ő főrendek között.

Eddig tart az ismertetés. De hát mi mit irjunk? Mondjuk-e el itt szerzett érdemeit? egyelőre tartózkodni fogunk ettől, mert nagyon valószínű hogy a »torony-alja« ugyis megindul, s akkor majd minden tartózkodás nélkül elfogják mondani hogy nekik nagyállói **Kállay Albert** a nagy tarokkista miért tetszik?

Mi nem hisszük hogy találkozzék a városban független ember, aki merné jó hírnevét, népszerűségét azzal kockáztatni, hogy Kállaynak dicsőymuszt zengedezzen.

A ki nem hisz nekünk, ám próbálja meg. Sokan azt hiszik hogy ebben a kitüntetésben útlevele is benne van.

Ez lenne a legokosabb.

Új találmányok és műszaki leírások.

Bergl Sándor első budapesti szabadalmi irodájának közleménye.

Nedves nyelv. Így neveznek egy érdekes kis készüléket, melyet Westphal György csellei ismert műgépész rövid idő óta hoz forgalomba és mely a levéljegyek és borítékok megnevesítésére van szánva. A forgalomban levő levéljeay nedvesítő legtöbbször nem célszerű; vagy tulnedvesek, vagy szárazak, vagy valamely más hibájok van, mely a vásárlót kész-

ki testes, friss, üde s hozzá még erős is volt; a következő században már a ki a „mignon“ majdnem vézna termettel bírt. Később a sápadt, érzélgő tekintetű volt „szép“; míg ellenben akinek arcán az élet majd kicsattant mint egy fakadó rózsabimbó, azt igen közönséges arcznak tartották. Így változik a szépség eszmeképe az izlés hullámaiban divat szerint.

Egy nagy tudósról hallottam elbeszéli, hogy midőn egy szép nyári napon egy előkelő hölgy társaságában — kin meglátszott, hogy a füző-divatnak de meg a festészetnek is lelkes pártfogója és követője — sétált, egy gyönyörű virág előtt álltak meg, melyet az illető hölgy a legnagyobb elragadtatással és dicsérettel halmozott el, erre az öreg tudós bizalmasan így szólt: „Lám ön is ilyen volt, mint e virág. holnap pedig ez lesz olyan mint ma kegyed!“ A hölgy másnap gyötörve a kíváncsiságtól, hogy megtudja miként fog-nak valósulni a tudós szavai elment megnézni a virágot. Meghökkenve vette észre, hogy az hervadtan hajlott le ágáról. Mohon közeledett feléje, hogy a gyors hervadás okát kutassa. És mit vett észre? A virág ága erősen le volt kötve.

teti, hogy azt tovább ne használja. Legjobb-nak bizonyult még az egyszerű nedves szivacs. A „nedves nyelv“-vel a feltaláló az a törekedett, hogy bizonyos eleganciát egyesíten a tartós használhatósággal. A készülék egy csinos kék, sajtolt üvegből való szekrény-kéből áll; belsejében egy likacsos kavicszivó van, felül kerekre csiszolt kövel, mely egy darab bársonnyal van behuzva. Ha most vizet öntünk a szekrénykébe, akkor az a köbe húzódik, mely a bársonyt folyton nedvesen tartja. Ez utóbbi egy igen finom negves felületet alkot, melyen a gummirozott papirosok nevesítés céljából keresztül húzatnak. A nedves bársony tényleg igen jó utánzata az emberi nyelv egyenletesen nedves, recékkel telt felbőrnek.

Hamisított vaj felismerése. A párizsi „Siccle“-ben egy vegyész azon eljárást ismerteteti, melyet a Ronen városi laboratórium-ban már régebb idő óta gyakorolnak, mely azonban még általánosan ismerve nincs. Ezen részecske vaj két üveglemez közt szétnyomatik és a becsusztatott gipszlayocskával a sarkitási mikroszkop alá tétetik. Ha a vaj tiszta, akkor semmi különösét nem veszünk észre; ha az azonban idenen anyag nyomait foglalja magában, akkor a mikroszkopikus mezőn keakhamar sokszínű csillagocskákat látunk.

Irodalom művészet.

Színház. Faust tegnapelőtti előadása alatt a harmadik felvonásban pri . . . pri — no hát hadd mondjam ki — primadonnánk, midőn Mártha (egy ujdívatú tudakozó intézet tulajdonosnője) kalandjait mesélgeti el — ezt oly érdekesnek találta, hogy élcúsan megjegyze; „No ez csakugyan oly érdekes, hogy csak a „Szabadság“-ba lehetne tenni.“ Hát már kedves primadonnánk pedig beláthatja, hogy a „Szabadság“ dacára hogy kritikusa napont ott van az előadásoknál, nem találja sem érdekesnek, sem méltónak, de igen is a „Vörös lámpa“ által nagyon is megvilágított-nak, hogy az ő személyével hasábjain foglal-kozzék.

Színházunk jövő évi sorsát a városi tanács is eldöntötte amenyiben — mint ez más-kép gondolható sem volt, — a színügyi bizottság által ajánlott igazgatót Rakodczay Pált e minőségében megerősítette. Rakodczay személyében a mi hitünk szerint olyan erőt kapunk színügyünk vezetésére kihez kifogás egyelőre nem férhet. De kívánatos is hogy Szabadka Magyarország 3-ik városának szín-ügye végre egyszer már méltó kezekbe kerül-jön. Ajánljuk az új direktornak, igyekezzék a helyi viszonyokkal és az itteni színpártoló közönség műgényeivel megismerkedni és csak rajta mulik hogy Szabadkán állandó állomást szerezzen magának.

Pallas Nagy Lexikonjának 6-ik füzeté megjelent: Alaptétel — Alfréd-ig terjedő szavak hó magyarázatával és csinos vázlatával.

Az Ország Világ karácsonyi számai minden évben valóságos események irodalmi és művészeti szempontból egyaránt. Mig tavaly a Petőfi-társaság tagjainak, azelőtt meg a lapszerkesztőnek arcképcsarnokával lepte meg a közönséget, az idén az összes magyar főpapok arcképcsarnokát adja, felekezeti külömbiség nélkül. S a szerkesztő tekintettel az aktuális egyházi kérdésekre, több főpaptól kéziratot is nyert, melyeket egybeállítva, e nagy ujság két teljes oldalára lefényképezve mutat be. Egy egész sorát találjuk itt a fen-költ eszméknek, gondolatoknak s érzelmeknek. Maga a hercegprimás karácsony ünnepéről írt. A mi a képeket illeti: ezekben valóságos fényűzést fejt ki e szám. Magáról a téli

tárlatról tizenhat festménynek pompáson si-került másolatát találjuk, két-három akkora nagyságban mint a hogy a kiállítás kataló-gusában megszoktak jelenni. A díszes, színes nyomásu borítékban 44 oldalon megjelent ünnepi számhoz még két melléklet is van csatolva. Az egyik műmelléklet, mely Blahá-nét ábrázolja, mint Nánit, pompás egy kép, hét színbe nyomva. A másik egy zone mel-léklet, részlet a Tous les trois balletből. Va-lóban lehetetlen elismeréssel nem illetnünk az Ország-Világ szerkesztőjét, Benedek Elekei ki az idén még az eddigeiknél is értékesebb és díszesebb karácsonyi számmal lepte meg a közönséget. Ez ünnepi szám nem előfize-tőknek 50 kr., de a jövő évi új előfizelők ingyen kapják meg mind a két melléklettel együtt. Az Ország-Világ előfizetési ára egy évre 8 frt, negyedévre 2 frt.

Az „Ország-Világ“ karácsonyi száma-ban számos főpaptól találunk autogramokat. Az érdekes nyilatkozatokból közöljük a kö-velkezőket:

Öröm sugárzik a karácsonfát körülálló szülők és gyermekek arcain.

Kik boldogabbak? Azok-e, kik ajándé-kot adnak vagy azok, akik kapnak? Ki tudná megmondani?

Miért nem tartós e boldogság?!

Vaszary Kolos.

*

A fékevesztett szenvedélyek valamint egyesek boldogtalanságának okozói, ugy egész nemzetek általános nyomorának forrásai.

Császka György.

Ha az igazság címe alatt mindig csak az igazságot keressük s azt vitatva mindenáron kivívni törekszünk: könnyen megebezzük magunkat s másokat is — és az igazságot még sem értük el. Ellenben ha szeretetben keressük az igazságot mégis megtalálunk.

Szász Károly.

*

Mit minden időben minden vallás igaz-
nak avatott, blzonyára szent igaz.

Dr. Kohn.

Tanügy.

Meghívás. A „Bács-Bodroghmegyei közs. Tanító-egy.“ „Szabadkai köre“ 1892. évi őszi közgyűlését f. évi december hó 31-én d. e. 9 órakor a belvárosi népiskola (Danjanich-utca) emeleti dísztermében fngja megtartani melyre a tagok és tanügybarátok ezene meghívotnak. Tárgysorozat: Elnöki megnyitó. 2. A tavaszi ülés jkönyvének felolvasása 3. A megyei központi választmányának a szabadkai tanítói kör működését méltató jkönyvi kivo-nat felolvasása. 4. Búzsits Miklós tagnak a ta-vaszi ülésről visszamaradt dolgozata a nép-iskolai történettantásról. 5. „A módszer fo-galma“ (tanítási módszer) ismertetése. Előadó: Szántó Edéné. 6. „Minthog a rajzolás tanítása kiváló hatással van a szépérzék fejlesztésére, másrészt pedig az ipar fejlődésére is jelen-tékeny befolyást gyakorol s ezzel a nemzeti csinosodást nagyban elősegíti; fejtessek meg, hogy a népiskolában a) mi lehet a rajzokta-tás anyaga fokozatos egymásutánban osztá-lyonként? — b) röviden vázoltassanak azon módok, melyeknek alkalmazása mellett a rajz-oktatás a népiskolában sikeresen kezelhető?“ — Előadó: Mamusich József. 7. Gyakorlati lecke a természetrajz köréből (az éghető ásványok ismertetése,*) Előadó: Haraszi Gyula. 8. „Az Aradvidéki Tanítóegylet“ átirata az Orszá-gos tanítói központi iroda fenntartási költsé-geinek fedezete tárgyában, 9. A hátralókos tag-sági díjak ügyének tárgyalása. Indítványok.

Törvénykezés.

A budapesti kerületi kir. sajtóügyi vizsgálóbírótól a következő értesítés adatott ki: A budapesti kir. törvényszéknek mint sajtóbírósnak átirata szerint dr. Horváth Mórnak Törley Antal elleni sajtó perében az 1892. évi december hó. 29. napjának d. e. 9 órájára kitűzött esküdtzéki tárgyalás nem lesz megtartva, erről önt, mint a kit ezen határnapra az esküdtzéki tárgyaláson tanuként való kihallgatás végett az 1892. évi december hó 23. napján fentti sz. a. kiadott idézéssel megidéztem, azzal értesitem, hogy az imént említett ezen idézésben kitüntetett határnapon vagyis 1892. évi december hó 29. napján az esküdtzéki tárgyaláson nem kell megjelennie. Kelt Budapesten, 1892. évi december hó 23-ik napján.

Balonyi

budapesti ker. kir. sajtó-
ügyi vizsgáló bíró.

Hát mi azt hisszük jobb elintézés ez időszerint ez az ügy nem is nyerhetett volna.

HIREK

Hymen. Dr. Milassin Kálmán városunk szülötte, Nagybecskerek kir. alügyész f. hó 26-án tartá eljegyzését Kellner József n.-becskereki gyógyszerész művelt lelkű leányával Kellner Annával, Torontál megye egyik legszebb, legbájosabb urhölgyével. Üdvözöljük!

A Pallas vize annyira befagyott, hogy azon terhes szekerek közlekedhetnek.

Magyarország főorvosainak congressususa. A hazai törvényhatósági tisztii főorvosok, oly célból, hogy az általános közegészségügy küszöbén levő reformjának nagy munkájában részt vegyenek, illetőleg, hogy ahhoz megbízható, hiteles adatokat szolgáltatassanak, a „Közegészségügyi Kalauz“ indítványa folytán, a jövő hó első felében, Budapesten tanácskozmányt tartanak. A felhívást dr. Mangin Károly, kir. tanácsos és Zalamegye tisztii főorvosa, valamint mások, a nevezett lapban, majd közelebb nyilvánosságra hozzák.

Megbocsáthatlan könnyelműség. F. hó 25-én az esteli vonattal Bpestől jövő utasok egy könnyelmű váltóór vigyázatlansága folytán majdnem életüket veszítették. Ugyanis Kelebia állomáson a valószínűleg ünnepi hangulatban volt váltóór helytelenül állítván a váltót a szabdkárról érkező tehervonatot ugyanazon vágányon bocsátotta be az állomásba, melyen a személyvonat indulóban volt Szabadka felé. Csak az ügyes vonatvezető lélekjelenetének köszönhető, hogy a két vonat egymásnak nem rohant és a még elég jókor kifejtett ellengőz által a fenyegető veszély el lett hártva. Hiszszük hogy az illető vétkes váltó ór kellő megfenyítésben fog részesülni.

Szerkesztő-változás. A „Szegedi Híradó“ eddigi felelős szerkesztője, dr. Lipcsey Ádám újévtől kezdve a „Nemzet“ szerkesztőségébe lép be s egyszersmind átveszi a „Községi Közlöny“ szerkesztését, mi okon lakását Budapestre teszi át. A „Szegedi Híradó“ új felelős szerkesztője Kenechey Jenő eddigi főmunkatárs lesz, ki már a legközelebbi számtól kezdve átveszi a lap szellemi vezetését.

A polgári házasság ellen. A templomi szószéken és gyülestermekben hangzanak kifakadások a polgári házasság ellen, persze egyházi részről, Pozsonyban a ferenciek templomában Keményfi Dániel prédikált a polgári házasság ellen. Baranyamegye közgyűlésen az alispánnak kellett fölvilágosítania egy plébánost. A közgyűlésen ugyanis elhatározták, hogy a kormányt üdvözlök. Ellene csak Brandt-

ner Ferencz himesházi plébános szavazott, kijelentvén, hogy nem járulhat oly kormány üdvözléséhez, mely a szentségeket, mint az anyakönyvet és házasságot, állami kezelés alá akarja vonni. Szily László alispán fölvilágosította a plébánost, hogy az anyakönyv nem szentség.

A gőzgépeket és kazánfűtőket vizsgáló zombori bizottság f. év dec. havának utolsó hetében, (30-án) vizsgálatokat fog tartani a m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében. (Megyeház). A vizsgálatokra jelentkezni ohajtók figyelmeztetnek arra, hogy fojlamodványaikat következő okmányokkal szereljék föl: 1. Ha a jelentkező nem lenne korosabbegyén akkor keresztlevele, vagy születési bizonyítvánnyal köteles beigazolni, hogy a 18-ik életévet betöltötte. 2. Minden jelentkező köteles beigazolni, hogy magyarországi honossággal bír ugy szintén azt is 3. hogy erkölcsileg kifogásalá nem esik. (Az erről szóló erkölcsi bizonyítvány, egy évnél idősebb nem lehet és a 2, 3, alattiak azon egy okmánnyal is igazolhatók.) 4. hogy fűtött gőz gép illetőleg kazán mellett hat, azaz 6 hónapon át, okleveles egyén felügyelete alatt tanult, vagy dolgozott. (Az erről szóló bizonyítvány, a községi előjáróság által is megerősítendő. A jelentkezőtől megkiváncsoltatik, hogy az állam nyelvét annyira bírja, hogy a kiadott kazánügyi rendeleteket megérthesse. A gépkészelő jelöltnek az állam nyelvén olvasni és írni is, kell tudni; a kazánfűtőtől csak az olvasás és a számok írása kiváncsoltatik. — A nem honos oklevelek honosításáért folyamodoknak kérvényei is a fent jelzett időben intézhetnek el. Csak is olyan folyamodók oklevelei láttatnak el a honosítási záradékkal, kik az állam nyelvét a fent jelzett mértékben bírják, és arról a vizsgálatot sikerrel kiállják.

Magyar zarándokla' Budapestről-Romába. Jövő év február hó 19-én 50 éve lesz, hogy XIII. Leó pápa a romai szt. Lőrincz templomban püspökké lett szentelve. A pápa örömapja az egész katolikus világ fényes ünnepe lesz. Zarándoklatok indulnak Romába Europa minden részéből, sőt Amerikából is. A magyar zarándoklatot dr. König Gusztáv esztergom-főegyházmegeyi áldozár, fővárosi lelkész rendezi és szándékát a hercegprimás ő Exellenciájának és a nagyméltóságú püspöki karnak tudomására hozta. A zarándoklatra vonatkozólag már megjelent részletes program szerint kétféle menettéri jegyek fognak kiadni s pedig Budapestről Zágráb-Fiume-Cozmos-Florence át Romába és ugyanazon uton vissza továbbá oly jegyek melyekkel a visszautazás Florenc-Bologna-Milanó-Velence-Triest-Pragerhofon át történik az előbbi ára az 5 napi romai teljes ellátással együtt I. oszt. 140. forint II. oszt. 110 forint az utóbbi I. oszt. 150 forint II. oszt. 118 forint. Az utazást mely külön vonattal történik s pedig Romáig közlekedő közvetlen kocsikkal valamint a Romában első rendű szállokban biztosított ellátást a m. kir. államvasutak városi menetjegy irodája rendez. A jegyek 60 napig érvényesek a melyel a visszautazás bármely vonattal történhetik; az utazás visszajövetkor bárhol megszakítható. Részletes programok König Gusztáv urnál (Budapest, kristinavárosi plébánia) kaphatók a ki e tekintetben kívánt bárminemű fölvilágosításokkal is szívesen szolgál.

Szerencsétlenség a jégen. Uj-Verbász mellett a Ferenc-csatorna jégen két szerencsétlenség történt. Két 10—12 éves fiu az iskolából hazamenet a rövidebb utra tért, mely a jégen át vezetett. Mikor a csatorna

közepére értek, a jég beszakadt alattuk és a gyermekek elűntek a vízben. A parton álló hajósok látták a szerencsétlenséget, de mire oda értek, hol a jég beszakadt, a fiuk már megfuladtak. Ugyanott egy másik, egészen hasonló szomorú eset történt. A csatorna-zsilip közelében két fiatal leány gyakorolta magát a korcsolyázásban. Minthogy még kezdők voltak, csak egymásba kapaszkodva mertek néhány lépést tenni előre. Egyszere csak az egyik leány alatt betört a jég és a szerencsétlen szivfacsargé kiáltással a vízbe esett. Társnője nem veszve el lélekjelenlétét, egy ruddal barátinője segítségére sietett. De saját vesztére tette. A halállal küszködő leány a társnőjét is magával ragadta a mélységbe és a két fiatal teremtés a hullámok közt veszett.

Isten előtt kegyvesztett. Gajdobrán egy jó módu gazdának, 23 évig nála szolgálásban álló gazdasszonya súlyosan megbetegedett, a beteg meggyónni ohajtott. A gazda e kíváncságot teljesítendő, bejelentette ezt a gajdobrai plébánia hivatalnak. Legott is megjelent a káplán a háznál s kérdezősködött a beteg után, mire bevezették a beteghez. A beteg szobájába belépve rögtön vissza is fordult, kijelentvén a gazda előtt hogy a szobában fekvő beteg oly nagy bűnös, hogy azt meggyónatni sem lehet, mert annak lelke teljesen el van veszve: mert együtt gazdálkodtak, — a gazdáéval együtt. S így a gazdasszony sem meggyónatva, sem pedig utolsó kenettel ellátva nem lett; hanem mielőtt a káplán a háztól távozott volna, három „Miatyánkot“ imádkozott a bűnös lekekért. A gazda most csak azon tőri fejét, hogy lehetséges a XIX-ik században papnak a néppel azt elhittetni, hogy az ily lekek „Isten előtt kegyvesztettek“ s hogy az ilyen bűnösök romentség nincs.

CSARNOK.

A buzgó kereskedő.

Férj uram meg van áldva minden földi jóval. Négy palotája büszkölkedik a köruton. Wertheim-szekerényében a legjövédelmzőbb vállalatok részvényei fiadzzák a busás kamatokat, üzleti összeköttetései kitűnőek és mindezen fölül még hosszu életre is van kilátása, a mennyiben a feje fölött elvonult hat decennium olyan bántatlanul hagyta, hogy bátran nézhet elébe még vagy harmincz esztendőcskének.

De minden földi kincsénél drágább volt neki az ő aranyos Irmáskája, városszerte híres szépségű felesége. Tanuságot tesznek állításom valódisága mellett Férj uramék horribilis háziköltségvetései és a havonként megmegujuló budget-viták, melyeket Irmáskának előleges felhatalmazás nélkül elkövetett tulköltekezései idéztek föl. Természetes' hogy ilyen esetben, mikor a tulköltekező fél asszony, szép asszony, 24 éves szép asszony az opponálló férj pedig 60 esztendőös pénzes zsák: az oppozíció egy hizelgő öleléssel, egy önkényt adott csókkal csakhamar lefegyvereztetik és a deres szakál, kopasz tarkó, akarva nem akarva, megadja az abszoluciót a nyiló rózsának.

Férj uram nyáron át is a fővároshoz van kötve. Itt igazgatótanácsos, amott felügyelő bizottsági tag, a harmadik helyen meg más valami. Ezenkívül meg folytatja a régi üzletét, amelynek révén ennyire fölvitte isten a dolgát: ékszerekkel kereskedik. Persze most már nincs neki boltja, mint hajdanta, hanem hogyha X. grófnak vagy Y. bárónak pénzmagra van szüksége, hát megy Férj urhoz, megvesz tőle — mondjuk a Miczije, vagy a

Riczije számára — ennyi meg ennyi ezer forint ára ékszer, aláír egy váltót és punctum. Persze az már a gróf ur dolga, hogy mennyit kap a zálogházba a karpereceire, boutonjaira.

Férj ur — mondanom is fölösleges — féltékeny. Tehát a feleségét sem bocsátja ki a határból nyaralni. Irmácska már megpróbált mindent, de hasztalan; ebben az egy dologban Férj uram akarata érvényesült. Köny, sóhaj, hizelgés, könyörgés, duzzogás, harag és fenyegetés mind kárhavesztett eszközök: Férj uram még eddig mindig hajthatatlan tudott maradni. Hanem kint a zöldben van Irmáéknak egy pompás villájuk, abban lakik a fiatal asszony nyáron át. Éli a világot, ahogy a holt szezonban lehet és még tán meg is nyugodnék a sorsában, ha Férj uram nem járna ki minden éjjelre a nyaralóba.

Férj urnak nagy volt az öröme, hogy Bankáréknál megismerkedett Fridolin gróffal. Mivel a gróf „pompás üzleteket hagyott magával csinálni” és azonkívül még kitűnő új kundsáftokat is küldözgetett Férj urhoz. Igaz hogy volt a dologban egy kis kellemetlenség is, a mennyiben a Fridolin gróf barátjai — mint aféle szeszélyes mágnásemberek — mintha összebeszéltek volna, majdnem mindig este 9 órakor, vagy még későbbre jelentették be Férj urnak a látogatásukat és így gyakran megesett, hogy Férj ur csak nagyon későn mehetett az ő kedves kis feleségét — őrizni. De hát az üzlet érdekében mit nem tesz meg az ember?

A levélhordó két levelet dobott Férj ur asztalára. Az egyikben ez állott:

Kedves uram!

Bár Fridolin barátom Önnek ma este 8 órára ígerte látogatásomat, közbejött okok miatt mégis kénytelen vagyok az ügy elintézését fél 10-re elhalasztani. Mivel pedig az ékszerekre még ma okvetlenül szükségem van, sziveskedjék engem a megjelölt időben várni, a mikor is Edgár herczeggel együtt — ki szintén nagyobb bevásárlást szándékozik tenni — pontosan meg fog Önnél jelenni.

Pali báró.

A másik levél csak fogalmazvány volt. Világos, hogy végzetes tévedés folytán kerülhetett a Férj urnak címzett borítékba, mert a számos tórlés daczára is könnyen ki lehetett belőle olvasni a köv. tartalmat:

„Drága angyalom! Ma este Pali báró és Edgár herczeg barátaimat rendeltem a vén medvéd nyakára; ügyes fiuk! Már dresziroztam őket, kötelelességüké tettem, hogy legalább is fél 11-ig lefoglalva tartásuk. Az okot persze nem is sejtik. — 9 órakor érted dobogó keblére fog ölelni imádó

Fridikéd.

Ezt a második levelet Irmácska is megkapta csak hogy tisztázatlan.

Másnap korán reggel Fridolin gróf hazautazott falusi birtokára. A kasznárjától hallottam, hogy a méltóságos ur ábrázata és egész grófi teste olyan derout állapotban volt mintha legalább is két pár ököl működött volna rajta teljes erővel: még pedig nem is holmi közönséges összeszorított kéz, hanem amolyan hordár-ököl-féle az egészségesebb fajtából.

Eddig volt. Meg csak azt teszem hozzá,

hogy a testvérbátyám fiskális, az vállalta el a Férj uramék válóperét. Attól tudtam meg, hogy Férj uram „a válasra okot szolgáltatott ténykörülmények megerősítése végett” két hordár tanuságtételére hivatkozik.

Manó.

BELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS
SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

16769 szám. tkv. 892.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szabadkai kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi hogy Ziffer D. A. kereskedő cég végrehajthatónak Vörös Ignácné szül. Kanizsai Anna végrehajtást szenvedő elleni 161 frt 70 kr. tökekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a szabadkai kir. törvényszék (a szabadkai kir. járásbíró) területén lévő Szabadkán fekvő aszabadkai 21892. sz. tjkvben A. I. 377/b hr. szám alatt foglalt s Vörös szül. Kanizsai Anna nevében álló ingatlanra.

Az árverést 720 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1892. évi január hó 17-ik napján délelőtti 9 órakor a szabadkai tkvi hivatalban az árverési feltételek értelmében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áronalol is eladatni fog.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át vagyis 72 frtot készpénzben, vagy az 1881: LX. t. c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szabadkán 1892 évi október hó 4. napján. A szabadkai kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

Szerdahelyi János.
kir. tszéki bíró.

Karácsonyi és ujévi ajándékok.

Tisztelettel bátorkodom a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy Széchenyi-tér II-ik szám. (Hoffmann-féle ház) a Gálfy-féle gyógyszerár mellett

óra-, ékszer-, ezüst- és kina-ezüstáru üzletet nyitottam.

Azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a nagyérdemű közönséget a legjutányosabban kiszolgálhatom. Dúsan berendezett raktáromban nagy választékban kaphatók: férfi és női remontoir órák aranyban és ezüstben, inga-, szalon-, fali- és iroda-órák; óralánczok minden minőségben aranyból és ezüsből; arany gyűrűk, karcsatok, melltűk, colieurlánczok, lánczfüggelékek, nyakkendőtűk, valamint ezüst és kina-ezüst gyertyatartók, gyümölcstálak servicek, ékszerkassetták, tálcák, mindennemű evőeszközök, botfogantyuk, kulcstartók, dohányszelenczék stb.

Törött aranyat és ezüstöt a legmagasabb árak mellett vásárolok.

Vidéki megrendelések utánvétel mellett legpontosabban eszközöltetnek, nem tetsző tárgyak másokért cserébe visszafogadtatnak.

Órákért 2 évi jótállást vállalok.

Arany- és ezüstmunkák javítása, valamint minden nemű monogrammmunkák saját műhelyemben a legjutányosabban eszközöltetnek.

Tiszta 14 karátos aranyért, valamint valódi ezüst- és kina-ezüstért kezeskedem.

Számos látogatást kér tisztelettel: Szabadka, 1892. december hó.

Dávid Vilmos,
műorás és ékszerész.

==== Mutatvány számokat ingyen és bérmentesen. ====

Magyarország legolcsóbb és legdíszesebb hetilapja a

KÉPES CSALÁDI LAPOK

1893-ik év január hó 1-én

TIZENÖTÖDIK ÉVFOLYAMÁBA LEP

a magyar művelt, de különösen a magyar női művelt olvasó közönségnek legkedvesebb lapja.

A „Képes Családi Lapok” a magyar szépirodalmi lapok között legjobban el van terjedve.

A „Képes Családi Lapok” most lépett a 15-ik évfolyamába, mi eléggé bizonyítja, mennyire megnyerte a magyar művelt közönség tetszését.

A „Képes Családi Lapok” szellemi részét, a magyar irodalom legelső írói nyújtják. A szerkesztőség dr. Murányi Ármin, dr. Tolnai Lajos és dr. Várady Antal kezében van, akik sem fáradságot, sem költséget nem kímélnek, hogy a lap szelleme a művelt olvasók legmagasabb igényeit kielégítse.

A „Képes Családi Lapok” munkatársai sorában vannak a többi között: Jókai, Mikszáth, Dalnady, Temérdek, Lauka, Tölgyessy, dr. Murányi Ernő, Csorba Á., Pósa, Rudnyánszky, Beniczky, Bajza Lenke, Büttner Lina, Nagyváradly Mira, Kövér Ilma, V. Gaál Karolina, Harmath Lujza, Hevesiné Sikor Margit stb. hírneves írónk és írónőink.

A „Képes Családi Lapok” minden számában legkiválóbb művészek rajzai és képei után kitűnő illusztrációkat ad.

A „Képes Családi Lapok” minden számához legjobb írónktól egy regényt teljes nyomtatott ívét kapják az olvasók díjtalanul s így egy év alatt 5—6 regény birtokába jutnak, melyekhez mindig díszes boríték járul.

A „Képes Családi Lapok” minden számában ingyenesen összeállított sakrajtvények, apróságok és irodalmi ismertetéseket talál az olvasó; — s a lap előfizetőinek postájában a legszellemdúsabb társalgás folyik az előfizetők között, végül:

A „Képes Családi Lapok” minden kéthétben külön divat mellékletet ad, mely a női közönségnek minden más divatlapot teljesen nélkülözhetetvé tesz.

A „Képes Családi Lapok” előfizetése egy évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr., aki az egész előfizetési díjához 80 krt küld, 4 regényt, aki félfévi előfizetéséhez 40 krt küld, 2 regényt s aki negyedévi előfizetéséhez 20 krt küld, 1 regényt kap bérmentve jutalmul.

Előfizetéseket az év bármely napjától elfogad és levelező lapon óhajtsára mutatványszámokat bárkinek díjtalanul küld:

A „Képes Családi Lapok” kiadóhivatala.
Budapesten, Nagykorona-utca 20. sz.